

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”:

Перший проректор _____

Набока О.Г.

(ПІБ)

«27» червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ
(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

Педагогіка вищої школи

(назва програми)

мова навчання українська

Слов'янськ – 2022 р.

Розробники:

Фатальчук С.Д. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи

Рецензенти:

Гарань Н.С. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Пшеничний М.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки вищої школи

Протокол № 13 від «15» червня 2022 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.
(ПБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Керівник групи забезпечення Саяпіна С. А.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«27»червня 2022 р.

протокол № 9

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3 самостійної роботи студента – 9	Лекції	
	10	6
	Практичні	
	20 год.	8 год.
	Самостійна робота	
	90 год.	106 год.
Вид контролю: 1-й семестр – іспит		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Світовий досвід та сучасні тенденції розвитку університетської освіти» є сформувати у студентів знання особливостей історичної еволюції університетської освіти в світі та Україні, її концептуальних основ та сучасних інтеграційних процесів.

МАТРИЦЯ

компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Світовий досвід та сучасні тенденції розвитку університетської освіти»

Компетентності, які формуються (шифр відповідно до освітньої програми)	Програмні результати навчання (шифр відповідно до освітньої програми)	Методи навчання	Методи контролю
ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 14. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 16. Здатність проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності. СК 1. Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи.	ПРН 1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень. ПРН 6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм. ПРН 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність. ПРН 11. Здійснювати	Поєднання традиційних, активних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій: - словесні методи: лекція (проблемна, лекція-дискусія, лекція-консультація, круглий стіл, лекція-провокація, мультимедійна тощо), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, диспут, дискусія, дебати; - наочні методи: спостереження, демонстрація, ілюстрація; - практичні методи: обробка довідкової інформації, тезування, рецензування, складання реферату, тез, наукових статей, плану-проспекту наукового дослідження, зокрема з використання інформаційно-комунікаційних	Спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне, письмове опитування, тестовий контроль, взаємоконтроль (взаємо-оцінювання), самоконтроль (рефлексія, само-оцінювання) оцінювання самостійної роботи (реферати, плани-проспекти наукових досліджень, наукове повідомлення,

СК 4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті. СК 7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань. СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.	консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.	засобів навчання (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання індивідуальних завдань, тестування); - робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування, рецензування, написання тез, статей); - відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані, гейміфіковані; - активні методи навчання: метод проєктів, кейс метод, мозкова атака; - інтерактивні методи навчання: технології фасилітативного навчання, методи активізації творчої діяльності, ділові та рольові ігри.	доповідь, мультимедійна презентація, наукова стаття, тези), іспит.

3. Структура навчальної дисципліни
3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Усього	зокрема				Усього	зокрема			
		л.	пр.	лаб.	с.р.		л.	пр.	лаб.	с.р.
Тема 1. Особливості еволюції освітніх систем вищої зарубіжної школи.	12	2	2		8	12	-	2		10
Тема 2. Витоки становлення університетської освіти в Україні.	20	2	4		14	24	2	2		20
Тема 3. Сучасні принципи побудови та завдання вищої освіти в розвинених країнах.	32	2	6		24	34	2	2		30
Тема 4. Організація і тенденції розвитку університетської освіти в Україні.	56	4	8		44	50	2	2		46

Усього годин	12	10	20		90	12	6	8		10
	0					0				6

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№	Назва теми	Кількість годин	
		ден.	заоч.
1	Особливості еволюції освітніх систем вищої зарубіжної школи.	2	-
2	Витоки становлення університетської освіти в Україні.	2	2
3	Сучасні принципи побудови та завдання вищої освіти в розвинених країнах.	2	2
4	Організація і тенденції розвитку університетської освіти в Україні.	4	2
	Разом	10	6

4.2. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		ден.	заоч.
1	Вища університетська освіта в країнах Європи: традиції та основні етапи розвитку	2	-
2	Основні етапи розвитку вищої освіти в Україні.	2	-
3	Історія та традиції ДВНЗ «ДДПУ»	4	2
4	Глобальні проблеми університетської освіти	2	2
5	Інноваційні педагогічні технології підготовки фахівців у розвинених країнах світу.	2	-
6.	Напрями державної освітньої політики в розвитку університетської освіти в Україні.	2	2
7	Нормативно-правова база в сфері вищої освіти України: характеристика основних документів.	2	-
8	Участь студентів у науково-дослідній роботі ЗВО	2	-
9	Оформлення заявки для програми кредитної мобільності Еразмус +.	2	2
	Разом	20	8

4.4. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин	
		ден.	заоч.

1	Предумови становлення та розвитку університетської освіти в світі.	10	10
2	Вищої освіти в Україні традиції та етапи розвитку.	10	10
3	Історичні віхи ДВНЗ «ДДПУ»	10	15
4	Актуальні проблеми університетської освіти	10	10
5	Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки.	10	10
6	Використання інноваційно-педагогічних технологій при підготовці фахівців у розвинених країнах світу.	10	10
7.	Основні напрями державної освітньої політики в модернізації університетської освіти в Україні.	10	10
8.	Характеристика основних нормативно-правових документів в сфері вищої освіти України.	10	15
9.	Програми кредитної мобільності Еразмус +.	10	16
Разом		90	106

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для іспитів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для вхідного, поточного та підсумкового контролю, взаємоконтролю (взаємооцінювання), самоконтролю (рефлексія, самооцінювання), тестового контролю, усного, письмового опитування, оцінювання самостійної роботи (наукове повідомлення, доповідь, реферат, тези, наукова стаття, есе, творче завдання, науковий проєкт, кейс, план-проспект наукового дослідження, мультимедійна презентація), семестровий іспит.

Питання до іспиту.

1. Університетська освіта, як освітньо-виховна система.
2. Становлення і розвиток класичних університетів західної Європи.
3. Становлення і розвиток університетів в США.
4. Передумови виникнення перших в Україні шкіл вищої освіти та перших університетів.
5. Розвиток вищої освіти в Україні у XVIII на початку XIX століття.
6. Становлення в Україні класичної університетської освіти.
7. Відродження національної вищої освіти 1917-1920рр.
8. Особливості розвитку вищої освіти в Україні у другій половині XX ст.
9. Розвиток університетської освіти в незалежній Україні
10. Історія становлення та розвитку педагогічних технологій. Сутність і взаємозв'язок понять освітні технології, педагогічні технології та навчальні технології.
11. Характеристика нових інформаційних технологій (комп'ютерних) і технології дистанційного навчання.
12. Принципи організації університетської освіти.
13. Міжнародні програми співпраці університетського освітнього простору України з освітніми закладами зарубіжних країн.

14. Програма Erasmus+ напрямки її роботи і можливості
15. Оформлення заявки на участь в програмі erasmus+ в Україні.
16. Сутність та компоненти системи дистанційної освіти...
17. Глобальні тенденції формування систем вищої освіти європейських країн.
18. Загальні принципи формування системи вищої освіти європейських країн
19. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність у вищих навчальних закладах України.
20. Інноваційний університет як чинник модернізації освітньо-наукової сфери та розбудови суспільства знань.
21. Електронне навчання як інноваційний елемент навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах
22. Міжнародне співробітництво у сфері дослідницької діяльності університетів.
23. Світові тренди розвитку вищої освіти
24. Організація діяльності університетів епохи середньовіччя (Сорбонна)
25. Значення братств у розвитку української вищої школи XVI – XVII ст.
26. Історичні віхи становлення ДВНЗ «ДДПУ».
27. Академічна доброчесність: проблеми реалізації та відповідальність.
28. Академічна відповідальність за порушення академічної доброчесності педагогічних, науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти.
29. Реформування вищої освіти в умовах інформаційного суспільства.
30. Організація дистанційного навчання в державних університетах України .
31. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки.
32. Історичні віхи становлення факультету гуманітарної та економічної освіти (ГЕО).

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник Київ: ЦНЛ, 2018. 384 с.
3. Державне управління виховним процесом в закладах вищої

освіти України: монографія / В.П. Садковий та ін. Хапків, 2019. 352 с.

4. Лопушняк Г.С., Рибчанська Х.В. Вища освіта України: державне регулювання та перспективи розвитку: монографія. Львів: Ліга Прес», 2018. 283 с.

5. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Світовий досвід та сучасні тенденції розвитку університетської освіти» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання: 2-ге вид. перероб. та доповн. / Уклад.: Н. С. Гарань, С. Д. Фатальчук. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 87 с.

6. Обґрунтування парадигми менеджмент-освіти у соціокультурній сфері : монографія. За ред. Я. М. Мартинишина. Біла Церква : Видавець О. В. Пшонківський, 2017. 509 с.

7. Педагогіка вищої школи: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко та ін. Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с.

8. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навч. - метод. посібн. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.

Допоміжна

1. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / відп. ред. Зайченко І.В. Київ : Видавництво Ліра, 2017. 484 с.

2. Рибчанська Х. В. Принципи державного регулювання вищої освіти в Україн. *Соціально-трудові відносини: теорія та практика*. 2017. № 2. С. 329–337

3. Технології дистанційного професійного навчання: метод. посіб. / О. В. Базелюк та ін. Житомир: «Полісся», 2018. 160 с.

4. Шведун В.О. Особливості впровадження дистанційної освіти у закладах вищої освіти і бізнесі. *Проблеми сучасної освіти : збірник науково-методичних праць*. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, Вип. 8. У 2 ч. : Ч. 2. 2017. С. 119–122.

5. Шевчук А. С. Формування компетентності викладача у царині дистанційного навчання та створення електронного навчального курсу. *Наук. вісник Ізмаїльського держ. гуманіт. унів-ту : зб. наук. праць. Педагогічні науки*. Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2018. Вип. 39. С. 111-117.

8. Інформаційні ресурси

1. Востокова Г. Наланда – город знаний URL: <http://nervana.name/india/nalandas.htm> (дата звернення: 17.06.2020).
2. Етичний кодекс ученого України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09> 2. (дата звернення: 18.06.2020).
3. Європейська Федерація Коучингу URL: <http://www.eurocoach.eu/ru/ecf-segodnya/> (дата звернення: 19.07.2020).
4. Закон України «Про вищу освіту» від 09.08.2019 № 1556-VII. Підстава - 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> 4. (дата звернення: 17.07.2020).
5. Коучинг - інструмент особистого і професійного розвитку URL: <http://www.lifecoach.com.ua/> (дата звернення: 17.07.2020).
6. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/> (дата звернення: 12.06.2020).
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]: схвалено Указом Президента України № 344/2013 від 25 черв. 2013 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення: 10.06.2020).
8. Національний Темпус-офіс в Україні: веб-сайт. URL: <http://tempus.org.ua/uk/vyshhaosvita-ta-bolonskyi-proces.html> (дата звернення: 6.06.2020).
9. Про вищу освіту [Електронний ресурс]: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 10.07.2020).

9. Посилання на дистанційний курс

дистанційний курс „Світовий досвіт та сучасні тенденції розвитку
університетської освіти”

(<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1626>)